

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön. Szerkesztői iroda: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr. Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petítor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstáriilleték minden egyes beigtatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Magyarosodjunk!

L— Lehet akárkinek akárminő politikai meggyőződése, kesereghetik szegény bús magyar módjára ez árva laza siralmas állapotán, a nemzet erkölcsi elsatnyulásán és anyagi elszegényedésén: de azt az egyet minden elvi állása és hűsége daczára kénytelen megvallani, hogy alkotmányunk visszaállítása óta, különösen az utolsó hat esztendőben igen sokat magyarosodtunk. Népoktatási törvényünk kiméletesen, de következetesen hódít, bevive a magyar nyelvet minden nemzetiségbe, megszeretve azt a kisgyermekkel, kiknek ártatlan szívét nemzetiségi gyűlölet, politikai jártasság még nem rontotta meg. Így lassan-lassan előkészíti az utat, melyben édes hazánk valamennyi fia testvéri szeretettel egyesülhet, mert a ki megérti a magyar nyelvét, megérti a magyar törekvését is, melyet nem a nemzetiségek elnyomásában, hanem a nemzetiségek összeforrasztása által a közös haza biztosításában iparkodik diadalra emelni.

S ez, a magyarosodás az, a mi nagyobb áldására van az országnak, mint a hangzatos közgazdasági igék ábrándjainak ígéretes mesebeli gazdagsága, a mi mellett minden erőnkkel küzdeni és fáradni kell, istápolva, előmozdítva a társadalmi és közélet minden ágában.

S ez, a magyarosodás az, a minek uralkodnia kell politikán, társadalmi, közlekedésben és kereskedelmén.

Megelégedéssel és örömmel mondhatjuk, hogy kezd is uralkodni mindenütt. A közlekedés és kereskedelem iránya internationalis magyar, s itt a nemzeti szellem a legkésőbbben, legnehezebben érvényesül — de már ide is behatott s

győzni fog, politikánkban győzelemre jutott régen, társadalmunkban hasonlókép; a mi most folyik a magyarosodásból, a név-magyarosítás, az csak külső elismerése, megpecsételő befejezése. Szükséges-e ez? Nem lehet-e valaki magyar név nélkül jó magyar? Közéletünk adja meg a feleletet. Lehet bizony, s ép annyi a kitűnő hazafi idegen névvel mint a magyarral. A név nem teszi az érzelmet, az érzelem nem a nevet.

S ha csak a kérdésnek itthon, magunk között volna jelentősége, nem helyeznénk nemzeti fontosságot az egészre: — e kérdés jelentősége azonban kihat Magyarországra határára s a külföld előtt való szereplésünkben bir kiváló horderővel.

Mint a madarat a tolláról, úgy különbözteti meg a külföldi az embert a nevével. És a külföldi lapok minden kedvező és nem kedvező alkalommal szeméretik a magyarnak, hogy tudomány, műveltsége idegen fajbeliek, hogy a tösgyökeres magyar nem egyéb: — mint kanász, csikós, vagy legfeljebb földműves. És hiába minden magyaríz, hogy az idegen nevű magyar ép oly magyar, mint a magyaros nevű; a külföldi ember megmarad abban a hitében, hogy a mije a magyar nemzetnek van, azt a közte lakó idegen fajoknak köszönheti.

Ezért van rendkívüli fontossága a név-magyarosításnak — a külföld előtt! Igazán szólva, magyar embernek, ki az irodalomban és közéletben szerepet játszik, hazafias kötelessége az. Zsedényi, mint Pfannschmied, Irányi, mint Halbschu, a Hunfalvyak, mint Hunsdorfferek, Petőfy, mint Petrovits ép

oly büszkeségére voltak volna hazájuknak és nemzetüknek, mint a magyarosított névvel, de még sem viselték volna oly nyilvánvalón magukon a nemzeti bélyeget, mint így; s az idegen elsőről ösmeri el, hogy magok követelték volna. Ez nem ráfogás, de tény. Így tön a külföld festőinkkel is. Odakünn él egy csomó kiváló művészünk: Zichy, Munkácsy, Benczár, Vagner, Lietzenmayer és Böhm. Mindegyik magyar, s mindenütt büszkeséggel vallja magát annak: mégis a német magáénak állítja Vagnert, Lietzenmayert és Böhmöt, csupán a három elsőről ösmeri el, hogy magyar. S ha Munkácsy megmaradt volna Liebnak, sietett volna elhódítani fölünk!

S ha minden nem volna is így: nem lenne-e furcsa, hogy másnak ne nevezzük, ha a magyar legnemzetibb költőjének, ki egész valójának, egész jellemének legpraegnansabb kifejezője, Petrovits a neve?

Bizony csak magyarosodjunk! Hazafias kötelességünk ez. Hassunk oda erkölcsileg minden eszükkel, hogy a közélet, irodalom, s társadalom minden kitűnősége ne csak szivre, hanem névre is magyar legyen! Nemzetünk nyer és emelkedik vele a külföld előtt.

Nagy-Beeskerek város polgármesteri szakelőtő jelentés az 1880-ik évről.

Tekint. városi képviselő testület! Törvényszerinti hivatalos kötelességemhez képest, a városi képviselő testületnek, a városi tanácsnak mint szinte az összes városi bizottságoknak és a vezetésem alatt álló városi tisztviselőknél az 1880. évi működéséről, feladatuknak miként való megoldásáról s

városunkra nézve említést érdemlő az év folyamában fölmerült nevezetesebb mozzanatokról a következőkben van szerencsém számoltató jelentésemet tisztelettel bemutatni. I. A közigazgatási ügyforgalom és a tisztviselők tevékenységének kimutatása.

Table with 5 columns: Az ügyek ágazatai, 1879. év végével maradt hátralék, 1880. évben befolyt, Összesen, Előző élethez viszonyított hátralék. Rows include közigazgatási, árva, ujoncz, rendőri, fűgymnasiumi, községi bírósági, vegyes panaszok, hatósági engedélyek, közp. választmányi.

Ezen táblás kimutatás az 1879. évi ügyforgalomhoz képest 2235 drb szaporodást tüntet elő, és pedig szaporodás volt:

- 1. A közigazgatási ügyeknél . . . 924 drb
2. árva ügyeknél . . . 248 "
3. katonai (ujoncz) ügyeknél . . . 63 "
4. rendőri ügyeknél . . . 470 "
5. községi bírósági ügyeknél . . . 340 "
6. vegyes panaszos ügyeknél . . . 306 "

- Kevesbedés mutatkozik:
1. a fűgymnasiumi ügyeknél . . . 76 drb
2. a hatósági engedélyeknél . . . 33 "
3. a központi választmányi ügyeknél . . . 4 "
összesen 113 drb

Tehát az elmúlt évben is jelentékeny szaporodás fordult elő, a közigazgatási ügyforgalom majd minden ágában.

- A beérkezett ügydarabok közül:
1. A polgármester által feldolgozás végett megtartott:

TÁRCZA.

A bank pénztárnoka.

"Gyalázatos lélek, hogy megcsaltál bizalmamért!" kiáltá az igazgató, ki haragját alig türtöztethette. Dugom hallgatott. Arca halvány volt, kezei reszkettek, nem mert feltekinteni. Könyveltségének nagysága, ballépésének sulya juthatott eszébe, midőn ismét arra a földre lépett, hol szerették és becsülték. Tán arra gondolt, hogy feleségét mily szerencsétlenné tette. Kocsin vitték a börtönhöz. Néhány hétre a vizsgálat befejeztetvén, sikkasztás és hamisításért a törvényszék elé került. Az elsikkasztott nagy összegek a legnagyobb ámulatot keltették a városban, hol őt eddig mindenki becsületes embernek tartotta hisz előbbi főnöke a legszebb bizonyítványt állította ki róla. A bankot százehézer forinttal károsította meg, mely összegből azonban mintegy negyvenöt ezer forint nála megtaláltván, visszakerült, ezenkívül felesége hozományát és apósa által rábizott hatvan ezer forintot vesztette el a bűzén. Fel nem foghatták, hogy játszott el ekkora összeget feltűnés nélkül. A tárgyalás napján óriási tolongás volt a hallgatók elkülönített helyén; mindenki feszülten várta, hogy megtudja Dugomnak e jól dotált állomásba való jutását. A vádlott nyugodtan lépett a vádlók elé, tekintete azonban a padlaton révedezett. Sápadi, összeaszott arca mutatta, hogy néhány hét alatt mennyire megöregedett teste. Ugy-látszik, hogy e perczen büne egész sulyát érezte és megbánta. Lesütött szemekkel hallgatta az ügyész vádját, jobbjával a korlátot tartva, nehogy elesse. "Beismeri-e bűnét?" kérdé a vád előlvasása után az elnök. Dugomnak szive egy percze elszorult. "Igen," válaszolá aztán. "Elismerem a vádban foglalt tényeket, csak az elősorolt okok voltak mások, melyek sikkasztásra ösztönöztek."

"Szenytelen multja és e bünei által lélektani rejtélynek látszik nekem," folytató az elnök. "Dicsőretre méltó őszinteséggel és megbánással vallotta be bűnét, valja be tehát ép oly őszinteséggel, mi őstönözte őnt arra. Korához mérten fényes állása volt, feleségével tetemes hozományt kapott, gond nélkül és boldogan élt; nagy háztartása volt ugyan, a katalások azonban kiderítették, hogy ennek költségeit fizetéséből és vagyona kamataiból fedezhette; mi őstönözte tehát oly nagy összegek elsikkasztására?" Vádlott jobbjával homlokát törölgette. "E kérdésre csak hosszabb beszéddel válaszolhatnék," válaszolá, "nagy feneket kellene kerítenem beszédemnek, hogy félfighassa azt, mit magam sem foghatok fel, ha feleszmélek úgy tünik fel előttem az egész, mint valami ijesztő álom." "Mondja el tehát körülményesen," veté közbe az elnök. "Sorsa sokaknak szolgálhat intő példaul." Dugom látszólag minden erejét összeszedve és mereven maga elé tekintve fogott a vallomáshoz: "Szigorúan neveltek, már korán munkához és takarékosághoz szoktattak. Atyám vagyontalan lévén, egy cseppet sem kényeztettek el, hanem mindent elkövetett, hogy embert faragjon belőlem. Az atyai ház elhagyásakor nagyon szivemre kötötte a becsületességet, takarékoságot és szorgalmat, mert a saját szorgalom és takarékoság által szerzett vagyon a legedesebb örömet szerzi. Egy banküzletben tanultam, a tanulóévek elteltevel főnököm oly bizonyítványt állított ki rólam, hogy mindig szorgalmas voltam, soha panaszra okot nem adtam és minden tekintetben példás viseletű voltam. Közvetítésével egy másik banknál nyertem könyvvezetői állomást és nem reméltem jó fizetést. Takarékosághoz lévén szoktatva, fizetésemből évenként félretettem. Főnököm, anélkül, hogy erre kértem volna, feljavítottafizetésemetzerftra. Boldognak éreztem magamat, bár szórakozásra költeltem volna, takarékos maradtam. Szándékom volt, hogy megtakarított filléreimmel valamely kisebb városban üzletet nyitok és ezt szorgalmammal felvirágoztatom. E vágyam azonban lelehad, amint a bűzejátékkal kezdtem megismerkedni. Sokan az ugynevezett differenciális üzletek által kevés fáradsággal meggazdagodtak. Visszagondoltam ugyan atyám intelmére, hogy a szorgalom által gyűjtött pénz legedesebb, csakhamar azonban avval vigasz-

taltam magamat, hogy atyám a bűzejátékot nem is ismerte. Sok vagyontalan ember egyszerre fényes fogaton járt, pompás házakra tett szert, s mindezt csupán bűzspeculatióval szerzte. Semmi igaztalanságot sem látam benne. Még sem mertem megtakarított fillereit kockáztatni, habár számtalan alkalom kínálkozott a speculatióra, mindig attól féltem, mit éveken keresztül keservesen szereztem, egyszerre elveszítem." Megállott elbeszélésében, életének oly fontos szakához jutott el, melyre csak reszkette gondolhatott. "Ekkor tájban nyertem el a nem rég alapított banknál a pénztárnoki állást, eddig csak ezer forint, most pedig négyezer frtnyi fizetésem volt, megszerettem egy lányt, kinek huszezer forint hozománya volt, megkértem és meg is kaptam kezét. Sorsom e gyors és kedvező fordulata egészen elbódított. Gazdagnak tartottam magamat, nem gondoltam többé a takarékoságra, sőt ellenkezőleg abban a hitben éltem, hogy a szerencse hozzám van már láncozva, hogy csak kezemet kell kinyújtanom a bőség szarujá adományainak felszedgetésére. Fáradság nélkül egyszerre akartam meggazdagodni, mint azok, kiknek nálam kevesebb ismeretei voltak. A bűvös hatás alól már nem vonhattam ki magamat. Kezdetben csak kevéssel speculáltam, amint azonban a szerencse kedvezett, lassankint bátrabb lettem. Feleségem pénzével speculáltam és el is vesztettem. Megdöbentem. Feleségemnek nem szabad megtudnia a vesztéséget, a pénzt vissza kell nyernem! Apósom bizta rám pénzt. A vesztéséget pótolni akarván, sokat kockáztattam, vesztettem folyvást, elvesztettem mindent néhány hét alatt, néhány nap alatt." Kimerülten megállapodott. "Mit ezután tettem, beszámíthatatlan állapotban tettem. Szerencsétlenségem érezve magamat, elrejtettem érzelmemet, az önmagammal való küzködés utolsó lelki örömet is elvette. Éjjel-nappal az a gondolat gyötört: Vissza kell nyernem az elvesztett összeget, ne tudd szerencsétlenné feleségemet és apószodát — a pénztárból vettem ki speculációmhoz való pénzt. Tudtam, hogy bűnös dolgot cselekszem, de mit nem tesz az ember kétségbeesésében! A kínzó gondolatokat mulatóságokkal iparkodtam elűzni, sikerült is néhány órára megnyugvást szereznem, hogy a fájdalom később annál égetőbb legyen. Bű-

nöm leplezése végett a könyveket meghamisítottam, — de már semmi sem mentett meg. Mindinkább vesztettem, nem is voltam képes már komolyan gondolkodni. Amint beláttam, hogy sikkasztásaim nem sokáig rejtegethetők, a pénztárban lévő pénzt magamhoz véve megszöktem!" Beszédjét befejezve alig állhatott meg. "Bűzspeculatióhoz mindig ügyönyköt használt," mondá az elnök. "Ez néhány napja eltűnt, nem tünt fel előtte az ön magas játéka?" "Nem tudom." "Hisz jól tudta, hogy önnek nincs annyi pénz?" "Tudta." "Nem kérdezte öntől, honnan veszi a pénzt?" "Nem." "Nem intette és óvta őnt?" "Nem, sőt ellenkezőleg abban a hitben erősítgettem, hogy végre nyernem kell." "Sokat kereshetett önnél?" "Igen, — nem mondhatom meg mennyit. Utója felé már nem számítottam utána, — a mit kért, átadtam neki, mert tőle független, egyetlen szava elárulhatott volna." "Hogy is sikkasztott el ekkora összeget felfedeztetés nélkül?" kérdé az elnök. A vádlott vonakodott válaszolni. "A pénztárt soha sem vizsgálták meg kezelésem alatt," válaszolá végre. "Az igazgató jó barátom volt, ki teljes bizalmával megajándékozott." Káró megerősítette ezt, mi által beismerte hanyagságát; de tiltakozott azon állítás ellen, hogy ő Dugom lözsdei játékaról tudomásal birt. A vádlottat fogságra ítélték. Az elnök az ítélet kihirdetésénél hozzátette, hogy Dugom habár saját hibája folytán annak a mindinkább elterjedő szenvedélynek: egyszerre és munka nélkül való meggazdagodási mániának áldozata. A per következményei a bankra nem soká maradtak el. A mit a törvényszék tárgyalt, a lapokba került, a bizalom megingott, a részvények alászálltak értékükben, az osztalék pedig nagyon vékony volt. Kárót hivatalától felfüggesztették, bizottságot küldött ki a közgyűlés a bank ügyeinek megvizsgálására, minek folytán kiderült, hogy az intézet már nem is életre képes. Szacsvai leányával vidékre költözvén, kevés pénzcskéjével újra üzletet alapított.

Table with 2 columns: Item description and Quantity/Value. Includes sections for various administrative and judicial matters, such as 'közjegyzők beosztottai' and 'városi főszámvivők beosztottai'.

- Arvaszéki ülés tartott 23, s azokban 623 ügydarab nyert elintéztést.
központi választmányi ülés tartott 3, melyeken 6 tárgy nyert elintéztést.
közjegyzőségügyi bizottsági ülés tartott 11, melyeken elintéztetett 22 tárgy.
közvetési bizottsági ülés tartott 6, melyeken az 1880. évben szükségelt közműnyiség beszerzése, ide szállítása, átvétele, s az újonnan eszközre vonatkozó intézkedések iránti eljárás foganatosított.

II. Tanintézetek.

Városi főgymnasiumunk és városi elemi iskoláink tanügyi viszonyairól, haladásáról sőt bátran mondhatom, hogy virágzásáról, hű képet nyújtanak az elmúlt iskolai év végén kiadott 'értesítő', melyek közükben forogván, engem itt fölmentenek azon kötelezettség alól, hogy részletekbe bocsátkozzam, s az elemi iskolákra nézve csakis azt tartom fölemlítendőnek, hogy az iskolaköteles gyermekeknek beiratása és rendes iskoláztatása évről-évre haladást mutat föl.

III. Az adó ügy kezelése.

Az 1880. évben Nagy-Becskerek városa közönségére, a helybeli kincstári uradalom adóit bele nem számítva, kivétel volt és pedig:
a) földadó 40890 frt 16 kr.
b) házberadó 22500 " 18 1/2 "
c) házostályadó 9276 " 18 "
d) I. és II. oszt. ker. adó 20678 " 75 "
e) III. oszt. kereseti adó 28771 " 91 "
f) IV. " " " 1683 " 25 "
g) tőke kamatadó 7017 " 25 "
h) nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója 4503 " 96 "
i) általános jöved. pótdó 22672 " 78 "
k) fegyveradó 178 " "
l) hadmentességadó: 1879. évre 4374 " " 1880. " " 4801 " "
összesen 167351 frt 99 1/4 kr.

mely összeg az 1879. évi kivételhez, vagyis 155549 frt 54 kr-hoz viszonyítva o. é. 11802 frt 45 1/2 kr. adóemelést tüntet fel, s nagyrészt a hadmentességi adó behozatala által idéztett elő.

Az 1880. évben az egyenes adók, mint szinte egyéb kincstári követelések czimén a városi adóközegek által behajtatott és a helybeli m. kir. adóhivatal pénztárába, az év folyamán minden hiány nélkül beszállítottak:

Table with 2 columns: Item description and Value. Lists various taxes and fees such as 'egyeses állami adó', 'késedelmi kamatok', 'fényűzési adó'.

mely eredmény viszonyítva az 1879. évben befolyt o. é. 176722 frt 85 kr-hoz, egy o. é. 8546 frt 24 kr. csökkenést tüntet elő, amely körülmény nagyrészt annak tulajdonítható, hogy az 1880. évi elemi csapások következtében, sok adó leírás engedélyezett és vezetett ki keresztül az év folyamán. (Folytatása következik.)

Torontálmegyének az 1870. évi XLII. t. cz. 91. §. alapján kidolgozott felsőbb helyen jóváhagyott szervezési szabályrendelete.

Torontálmegye állandó választmányának szervezete.
Az állandó választmány, melyben mindenik járásnak képviselve kell lennie, a közgyűlés által a bizottság tagjaiból minden kijelölés nélkül 3 évre választott 120 tagból áll; törvényszerinti elnöke az alispán, a lelkész titkos szavazással saját kebeléből önmaga választja három évre viszonylagos szótöbbséggel. Tiszti állásuknál fogva a főjegyző, főügyész, főszámvívó, főmérnök, főpénztárnok, főorvos és árvaszéki elnök az állandó választmányak rendes tagjai.
Üléseit a megye székhelyén nyilvánosan tartja.
Az állandó választmány hivatása az 1870-ik évi XLII. t. cz. 44. §-a tüzetesen a közgyűlés hatásköréhez utalt ügyeknek s általában az önkormányzat mind azon fontosabb tárgyainak előkészítése, melyek természetüknél fogva behatóbb tanácskozást igényelvé, véleménynyújtást a közgyűléstől vagy előlegesen az alispán által hozzá utasítottatnak.

Ha valamely bizottsági tag az 1870. évi XLII-ik t. cz. 44. §-ának első bekezdésében foglalt tárgyakra nézve indítványt tevén, annak közgyűlési tárgyalása azon oknál fogva mellőzöttnek, mivel az ily tárgyaknak ugyanazon törvénnyel fogva az állandó választmány által kell előkészítetnie az indítványozó, és még öt más bizottsági tag kivanatára az állandó választmány tett indítványt sietősen és akként tárgyalni tartozik, hogy az a következő napon tartandó közgyűlésen vagy legfeljebb még a közgyűlés folyamán felvételtesse.

Az alispán, esetleg pedig a választmányi alelnök gondoskodik az állandó választmányi tárgyalást igénylő közgyűlési tárgyaknak kellő felszereléséről, s intézkedik azoknak az állandó választmány által való kellő időbeni előkészítéséről.

Az állandó választmány javaslatait rendszerint a törvényhatósági jegyzők fogalmazzák, az ülést mindig az elnök, illetőleg alelnök nyitja meg és zárja be; ő vezeti a tanácskozást, örökdió a rend fenntartása felé, tüzi ki a kérdést szavazásra; szavazás előtt a kérdéshez szólni a tagoknak jogában áll.

A szavazatok a szöveg szerint vételnek számba; három tag kivanatára az elnök, illetőleg alelnök köteles, a nevszerinti szavazást elrendelni. Az állandó választmány üléseiben a jelenlevők határoznak.

Az állandó választmányon kívül a törvényhatóság egyes ügyekben külön küldött-ségeket is megbízhat, de ezeknek munkálata, a mennyiben közgyűlés elé tartozik, előzetesen szinte az állandó választmányban tárgyalandó.

Az állandó választmánynak az egyes járásokban lakó tagjai képezik a járási választmányt s az alispán felhívására járásközségben azon teendőket végzik, melyek az állandó választmány hatáskörébe tartoznak, s melyeket helyismeretüknél fogva tüzetesebben gyakorolhatnak, mint ha az a központban történik.

A járási választmánynak nevezetesen feladata, oly kérdésekben, melyekben azon vidék érdekeltve van, a megyei állandó választmány útján javaslatokat terjeszteni a közgyűlés elé.

A járási választmány minden évben kétszer, tavaszszal és őszi, rendes ülést tart, melyre a szolgabíró által a járási székhelyére egybehívatik, és a járás községeinek költségelirányzatait és számadásait érdemleges beható felülvizsgálat alá véve, azokat javaslatával együtt a megyei közgyűlés elé terjeszti. A járási választmány elnökét minden ülésen a jelenlevők közül önmaga választja, az ülési jegyzőkönyveket pedig azon község jegyzője, melynek ügyei épen tárgyalás alatt vannak, esetleg a szolgabíró által kirendelt szolgabírósi segéd vezeti.

A törvény rendelkezésének megfelelőleg az állandó választmányának járási alválasztmányai sem bír határozathozatali joggal, hanem csak javaslatot tesz a közgyűlés elé, melyet az alispán, ha az megyei állandó választmány útján közgyűlés által határozattá emelhetik.

Torontálmegye közönségének 1881. évi február hó 26-án s folytatva tartott rendkívüli közgyűléséből.

Felolvastatták a magyar kir. építészeti hivatalnak f. évi és hó 24-én 222/1880. sz. a. kelt jelentésével betervezett közmunkafelosztási elirányzat és az erre vonatkozó állandó választmányi vélemény, mely szerint a műszaki munkálat, minthogy a közönség indokolatlanul igen távol eső vidékre hajtalanak és minthogy a fuvarok aránytalanul nagy terhet kénytelenítetnének egyszerre szállítani, de azért is, mert egyes utvonatok aránytalanul nagy, másokra pedig feltűnően kevés közmunkaerő rendelkeznek — újabb átdolgozás, illetőleg új javaslatot végezt az építészeti hivatalnak kiadandó lennie.

Ez az állandó választmányi vélemény szerint a készitendő újabb műszaki javaslatnál irányadó elvül volna veendő:
1-szor, hogy az egyes fuvarokra kiszámított teher, minden kettős fogatnál a kavicsra nézve 25, a homokra nézve 20%-kal leszállítottassék;

2-szor, hogy Nagy-Kikindán egy külön lerakódóhely állítottassék fel;

3-szor, hogy Karlova, Beodra, Bocsár, Valkány, N.-Bikács, Topolya és Jazova-Hodics ne Götlobról, hanem N.-Kikindáról köteleztesse az anyagot hordani;

4-szer, hogy a Lukácsfalva-Elisenhaini utra legfeljebb csak 50 kettősfogatu kocsi rendelkezessék;

5-szor, hogy a zsablyai révtől a töltés feljarioig vonuló töltés helyreállítására előirányzott közmunka teljesen kihagyassék;

6-szor, hogy a Szörg és vasuti indóház közötti utra Szörg közmunka ereje is kirendeltessék, ellenben vörös Csárdé onnan elvonassék;

7-szer, hogy a t.-kanizsa-perjámosi utra, Szörg helyett Czernabara, Verbizca és Monostor rendelkezessék.

8-szor, hogy eme új összeállításnál az utólag bejelentett elfogadott közmunka megváltási összeggel törlesztett közmunkatarozás tekintetbe ne vétessék.
Az állandó választmány ezen véleménye részben de csak elvileg elfogadttván egyhangulag következő határozat hozott.
A betervezett műszaki javaslat szerint

az egyes közmunkakötelesek feletle nagy mérvben lévén igénybe véve, az előirányzat szerinti tehernek aránylagos és méltányos leszállítása elvül kimondatik, de minthogy az állandó választmány véleményének hozatalánál az építészeti hivatalnak műszaki nézete meg nem hallgattatott és mert az állandó választmány véleményéből kitűnőleg az építészeti hivatal előirányzata a megye egyes szolgabírói járására nézve a teher leszállításán kívül egyéb változtatást nem igényel, s így tekintettel arra, hogy a közmunka célszerű ledolgoztatása a kivételi tervek mielőbbi megállapítását teszi szükségessé, az egész munkálatnak az építészeti hivatalhoz újból átdolgozás végett való visszautasítása mivel sem indokolt, az összes ügyiratok kiadása mellett felhívatik az állandó választmány, hogy a műszaki tervezetet az építészeti hivatal főnökének meghallgatása mellett újlag tárgyalva, még folyamatban levő közgyűlésünk elé újabb véleményt nyújtson be az iránt, vajjon melyek azon szolgabírói járasok, hol a műszaki tervezet alapján csupán teher leszállítás után a közmunka ledolgozása megkezdhető lenne és melyek ismét ama járasok, hol az egészen újbóli átdolgozás szükséges, és jelölje meg egyuttal azon napot, melyre az újból ledolgozandó közmunka előirányzat tárgyalása végett rendkívüli közgyűlés lenne egybehívható.

Ezen újabb tárgyalást az állandó választmány az általa ez alkalommal jelzett elvekre tekintettel leend hivatva foganatosítani.
Jelen határozat a megyei alispán mint az állandó választmány elnökének az összes iratokkal hasonlólag a kir. építészeti hivatalnak kiadatik.

A megyei állandó választmánynak 24. ex 1881. sz. a. az 1. ex 1881. számú közgyűlési határozatra adott véleménye, mely szerint a javaslatot végett kiadott műszaki előirányzat újabb átdolgozás végett ismételtelen is a kir. építészeti hivatalhoz véleményeztetik visszautasítottatni, mert tekintettel a nm. m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszteriumnak ez irányban kiadott kegyes leteletré, az előirányzatban a megyei közmunkából a község javára leszállított 1/6 rész ahhoz vissza számított, s így az ezen visszaszámítás és a szállítandó tehernek kevesbitése által az egész tervezetben oly ledolgozási arányváltozás álland elő, melynek keresztülvezetése és rendezése az építészeti hivatal főnökének nyilatkozata szerint csak annyi fáradságot és időt venne igénybe, mint az általa is sokalta előnyösebbnek jelzett egészen újbóli átdolgozás, mely utóbbi is f. hó 21-én teljesen elkészíthető lévén, az állandó választmány a rendkívüli közgyűlés összehívását e napra hozza javaslatba.

Az állandó választmány eme véleménye csekély változtatással egyhangulag elfogadtatván, ehhez képest a magy. kir. építészeti hivatalnak 222. ex 1880. sz. a. kelt jelentésével betervezett közmunkafelosztási tervezet a kir. építészeti hivatalnak oly felhívással adatik vissza, hogy az 1881. évi közmunka ledolgozás tekintetében egy újabb tervezetet készítsen, és azt tárgyalás végett e e czélra egyidejűleg f. hó 21-re kitűzött rendkívüli közgyűlés elé terjessze be.

Az építészeti hivatal eme újabb tervezésnél a következő elvül felállított feltételeket leend köteles számításba venni és illetve követni:

1-szor. Hogy egy-egy kétfogatu közmunka fuvar egyszeri rakomány 14 vámmázsa teherrel többre nem számítható, és hogy a kiadott munkálatban a megyei közmunkából községek czélokra leszállított 1/6 rész erő a megyei közmunkához mindig hozzászámítandó.

2-szor. Hogy a gottlobi rakhely felhagyandó és helyette olyanul Nákófalva állítandó fel.

3-szor. Hogy a lukácsfalva-elisenhaini utra, mely jelenleg teljesen jó állapotban van, legfeljebb 50 kétfogatu napszám rendelkezhető, a többi oda előirányzott közmunkaerő pedig másol használandó fel.

4-szer. Hogy tekintettel a nm. közmunka és közlekedésügyi miniszteriumnak ez irányú rendelkezéire, mely szerint a zsablyai révhez vezető keresztöltés lebontása immár elrendelve van, az ezen keresztöltés mint közlekedési utra előirányzott közmunkaerő teljesen kihagyandó és másfelé használandó fel.

5-szor. Hogy a Szörg és vasutindóházi utra Ferenczszállás és Klárafalva közmunkáján kívül még Szörgé is rendelkezendő.

6-szor. Hogy Szörg helyett a törökkanizsa-perjámosi utra Czernabara, Monostor és Verbizca rendelkezendő.

7-szer. Hogy a náköfalvi rakhelyre az előirányzatbeli községek kivül még Kis-és Nagy-Jécsa is szállítandó anyagot, ellenben Gyertyámos eme községek közül kiveendő és a zsombolya-nagy-beckereki utra rendelkezendő.

8-szor. Hogy a n.-sztl.-milkői járásnak a perjámosi kavicsbányától távolabb eső községek az anyagot a nagy-szent-milkői aknából hordandják.

9-szer. A zsombolyai járásból K.-Oroszin községek közmunka ereje anyag szállításra használandó és pedig Nákófalvól Bassahidra.

10-szer. Hogy az iratok között elfekvő kimutatásbeli utólag bejelentett váltásösszegek elfogadttván, azok erejéig a közmunkatarozás kevesbiték.

11-szer. Hogy Franyova és Aurelháza községnek f. évi, Nagy-Kikindának pedig hátralékok közmunka tartozása az e tekintetben hozott megye bizottsági határozatokra való figyelemmel veendő számításba.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off. Includes words like 'hozott', 'együtt', 'Duna', 'külön', 'eredme', 'nemkül', 'után', 'döttek', 'egybeh', 'son be', 'Jelen', 'további', 'hivatal', 'oly fel', 'közmun', 'szempon', 'vevőség', 'A', 'E tárgya', 'A', 'tulajdons', 'nemes', 'délénye', 'sára má', 'különfélé', 'lönösen', 'szerecsé', 'ritsa és p', 'tozza ez', 'kítőri arj', 'Alko', 'meglettün', 'tartás', 'cz', 'érdekes p', 'kább érde', 'raskodásr', 'Ezen', 'mincz fori', 'a községh', 'azonban h', 'közül az e', 'ráskodást', 'a kereset', 'ügy az ig', 'kilep és a', 'utasítottak', 'Ezen', 'igen keves', 'bekebiróság', 'szóbeli', 'alapján h', 'kán fordult', 'tározatot, t', 'mert a leg', 'táltak a lé', 'fogadtak a', 'vagy pedig', 'szerecsé', 'megszűnt k', 'engedem, e', '— jogi elv', 'színe előtt', 'és „fiskális', 'ságuk bebiz', 'Uzott', 'adósságokr', 'mederben t', 'szóló súlyos', 'ték az igaz', 'más folyam', 'kal — a jog', 'A „juss', 'azonban a', 'anyagi tekint', 'lehetős kény', 'szas panasz', 'ezen ügy re', 'dokat keres', 'ket talált e', 'létre a bagate', 'ügyekben va', 'XXII-ik törv', 'Kitűzött', 'kodásra néz', 'intézkedik, a', 'elő tartozó', 'állapítja meg', 'hogy minden', 'akár egyezsé', 'zatalig elmen', 'természetesen', 'Am időig', 'csakugyan út', 'tézkedése, me', 'a költségés és', 'más eljárás', 'üggyé által v', 'a községbíró', 'mindj saját le', 'gatell rendszet', 'intézte, illetve', 'bírósnál ügy', 'De az ala', 'megoldása van', 'va, az egyéne', 'ténykedése a t', 'pességeiket, m', '— ideális szemp', 'a törvény kim', 'kodást a község', 'ság két tagjával', 'beli teendőket', 'kalmás más tag', 'helyettese, av', 'kalmás községi', 'Hangsúlyozz', 'mert hinni aka', '„nagy községek'

II. Betéti levelek.

Állása január végével	ft. 33612.30
Betételek február hóban	ft. 1000.—
Összesen	ft. 34612.30
Visszafejtett február hóban	ft. 8600.—
Állása február végével	ft. 26012.30

III. Folyó számlai üzlet.

Tevőleges egyenleg jan. hó végével	ft. 58609.71
Kiadások február hóban	ft. 6483.23
Összesen	ft. 65092.94
Bevételezett február hóban	ft. 543.77
Tevőleges egyenleg február végével	ft. 64649.17

IV. Leszámítási üzlet.

a) Bankváltók.

A tércza állása jan. végével	ft. 427287.47
Leszámított február hóban	ft. 118025.32
Összesen	ft. 545312.79
Visszafejtettek február hóban	ft. 123101.68
A tércza állása február végével	ft. 422211.11

b) Hiteleglyeti váltók.

A tércza állása január végével	ft. 11952.—
Leszámított február hóban	ft. 790.—
Összesen	ft. 12742.—
Visszafejtett február hóban	ft. 847.—
Állása február hó végével	ft. 11895.—

V. Előlegezések.

a) Értékpapírokra.

Állása január végével	ft. 9692.50
Kiadott előlegek február hóban	ft. 580.—
Összesen	ft. 10182.50
Visszafejtett előlegek február hóban	ft. 765.—
Állása február végével	ft. 9417.50

b) Zálogokra.

Állása január végével	ft. 9901.50
Kiadott kölcsönök február hóban	ft. 360.—
Összesen	ft. 10261.50
Visszafejtett kölcsönök február hóban	ft. 106.—
Állása február végével	ft. 10155.50

c) Ingatlanokra.

Állása január végével	ft. 19821.73
Visszafejtett február hóban	ft. 918.43
Állása február végével	ft. 18903.30

VI. Pénz-forgalom.

Készpénz egyenleg jan. végével	ft. 8801.20
Bevételek február hóban	ft. 233200.38
Összesen	ft. 242001.58
Kiadott február hóban	ft. 233542.64
Egyenleg február végével	ft. 8458.94

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-becskeréki e. f. kir. törvényszékének folyó évi február hó 26-án tartott nyilvános ülésében következő perek adtak elő:

Előadó Mihajlovits Sándor kir. törvénzi bíró.

943. sz. p. ex 1881. — Pankoresán Szávanak, Kondán Lázár és társai ellen ingatlan tulajdona iránti pere.

Márcz. hó 12-ik napján tartandó ülésében:

Előadó: Kühnel Oskár, tiszki bíró.

445. sz. p. ex 1881. — Gilezán Petruné, szül. Anujka Gyulának, Szubu Gligor elleni fél urbéri telek fölének fele birtoka s járuléka iránti pere.

1109. sz. p. ex 1881. — Csáki Julianna férj. Kiss Péternének, Kiss Péter elleni válóper.

818. sz. p. ex 1881. — Róling Delfel Anna Mária és érdektársainak, néhai Heim térj. Karsay Anna hagyatéka elleni ingatlanok tulajdonbirtok és elvont haszna iránti pere.

Közigazgatási bizottság.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának 1881-ik évi mártius 7-én tartott rendes havi ülésének tárgyszorozata.

I. A d o ú g y e k .

1. Nagy-kikindai szolgabírónak jelentése a Tisza-szályozási járulékok behajtása tárgyában. — Tudomásul szolg.
2. Vattay Miklós helybeli lakosnak kézbizosított végzés feletti revényét betérjeszté. Tudomásul szolg.
3. Zrekits Anna részletfizetés iránti kérvénye. — A megyei főügyésznek felderítő jelentésétől végett kiadatik.
4. Koln Ignác felebezzése az adó felügyelőség által hozott 28273. számú végzés ellen. — Mint ide nem tartozó folyamodónak visszaadatik.
5. A dologi végrehajtásra vonatkozó pénzügyminiszeri rendeletet betérjeszté. — A megyei főügyésznek kiadatik.
6. Gergely Ferencnek felebezzése az adó felügyelő illetve a közigazgatási bizottság által hozott határozat ellen. — A k. adófelügyelőnek kiadatik.
7. Badryiczky Milan részletfizetés iránti folyamodványa. — A k. adófelügyelőnek kiadatik.
8. Teodorovits Sándor által felebezzett végzés elleni elutasító ministeri határozat. — Elutasított.
9. Kokics Borbála házadó elleni felszólamlása. — 14 ft 80 kr. leiratik.
10. Mokrin község mint erkölcsi testület kölcsön felvétele tárgyában kérvénye. — A k. adófelügyelőnek kiadatik.
11. Dilber Sándor illeték visszafizetés iránti kérvénye. A k. adófelügyelőnek kiadatik.

12. Gyülvész község inségkölesön behajtása tárgyában ministeri rendelet. — F. é. július hó végéig halasztás engedélyeztetik.
13. Gergely Ferenc végrehajtás beszüntetése tárgyában távirat. — Tudomásul szolg.
14. Müller János ker. adó leírás iránti kérvénye tárgyában. — 57 ft leiratik.
15. Ernszt Mária helybeli lakosra vonatkozó adóleírás iránti kérvénye. — 68 kr. leiratik.
16. Moics Márton ker. adó leírása tárgyában. — 3 ft leiratik.
17. Müller József hasonügye. — 21 ft 49 kr. leiratik.
18. Galuczki János hasonügye. — 34 ft 48 kr. leiratik.
19. Kirtyanszky Julka hasonügye. — 9 ft 75 kr. leiratik.
20. Baneo Draga hasonügye. — 5 ft 14 kr. leiratik.
21. Orószlamos községre vonatkozó behajthatlan adó leírás munkálatokat betérjeszté. — 1420 ft 99 kr. leiratik.
22. Czernabara községre vonatkozó behajthatlan adó leírás munkálatokat betérjeszté. — 115 ft 95 1/2 kr. leiratik.
23. Kükékháza községe hasonügye. — 35 ft 32 kr. leiratik.
24. Szerb-Keresztur községe hasonügye. — 588 ft 37 kr. és 31 ft 41 1/2 kr. leiratik.
25. Szörög községe hason ügye. — 189 ft 80 kr. leiratik.
26. Deszk községe hasonügye. — 521 ft 67 kr. leiratik.
27. Tisza-Szent-Miklós hasonügye. — 251 ft 44 1/2 kr. leiratik.
28. Tisza-Szent-Miklós hasonügye. — 416 ft 38 1/2 kr. leiratik.
29. Új-Szent-Iván hasonügye. — 92 ft 10 kr. leiratik.
30. Csóka községe hasonügye. — 62 ft 65 kr. leiratik.
31. Verbieza községre vonatkozó behajthatlan adó leírás munkálatokat betérjeszté. — 48 ft 69 1/2 kr. leiratik.
32. Lőrincfalva község hasonügye. — 143 ft 66 1/2 kr. leiratik.
33. Monostor község hasonügye. — 87 ft 2 1/2 kr. leiratik.
34. Verbieza község hasonügye. — 26 ft 21 kr. leiratik.
35. Szörög község hasonügye. — 165 ft 58 1/2 kr. leiratik.
36. Kükékháza község hasonügye. — Pénzügyigazgatósághoz áttétetik.
37. Szörög község hasonügye. — Pénzügyigazgatósághoz áttétetik.

38. Czernabara község hasonügye. — Pénzügyigazgatóságához áttétetik.
39. Rábe község hasonügye. — Pénzügyigazgatóságához áttétetik.
40. Szerb-Keresztur község hasonügye. — Pénzügyigazgatóságához áttétetik.
41. Szerb-Keresztur község hasonügye. — Pénzügyigazgatóságához áttétetik.
42. Deszk község hasonügye. — Pénzügyigazgatóságához áttétetik.
43. Szerb-Aradács község hasonügye. — 382 ft. 42 1/2 kr. leírás végéig ministeriumhoz felterjesztetik.
44. Német-Écska hasonügye. — 54 ft 58 1/2 kr. leiratik.
45. Rogendorf község hasonügye. — 41 ft 43 kr. leiratik.
46. Ittvárnok község hasonügye. — 30 ft 50 kr. leiratik.
47. Lukácsfalva község hasonügye. — 67 ft 37 1/2 kr. leiratik.
48. Kanak község hasonügye. — 113 ft 63 kr. leiratik.
49. Ilaneca község hasonügye. — 1883 ft 4 kr. leiratik.
50. Kocsorhát község hasonügye. — Elutasított.
51. Rudólságnad község hasonügye. — 1421 ft 13 kr. leiratik.
52. Ivanova község hasonügye. — 1345 ft 73 1/2 kr. leiratik.
53. Rogendorf község hasonügye. — 482 ft 19 kr. leiratik.
54. Margitica község hasonügye. — 788 ft 73 kr. leiratik.
55. Jarkovác község hasonügye. — 625 ft 88 kr. leiratik.
56. Román-Szárcsa község hasonügye. — 744 ft 50 kr. leiratik.
57. Jankahid község hasonügye. — 826 ft 46 kr. leiratik.
58. Magitica községre vonatkozó földadó leírás illetve kárfelveteli munkálatokat betérjeszté. — Felterjesztetik.
59. Tarras község hasonügye. — 843 ft 82 1/2 kr. leiratik.
60. Valkány község hasonügye. — Elutasított.
61. Szerb-Bóka község hasonügye. — 832 ft 39 1/2 kr. leiratik.
62. A kir. adófelügyelő f. é. február havi jelentése. — Tudomásul vétetik.

(Vége következik.)

Szerkesztői nyiltposta.

Henriknek Osgyán. — Majd sorba vesszük.

H I R D E T É S E K .

1959. sz. k. i. 1881. **Hirdetmény.** (36—33)

A tek. városi képviselő testület f. é. január 24-én 1. sz. alatti határozatával a n.-kikinda-n.-beeskeréki vasútépítéshez 30,000 frtot szavazott meg.

Ezen határozat az 1871. évi XVIII. t. cz. 106. §-a értelmében 30 napon át azaz 1881. évi február 10-től bezárólag márczius 12-ig, a városi főszámvévi hivatalban betekintés végett nyitva tartatik azon megjegyzéssel, hogy esetlegi felebezzések az idézett képviselő testületi határozat ellen, az említett határidőben a polgármesteri hivatalnál írásbelileg benyújtandók.

Kelt N.-Beeskeréken, 1881. évi február 9-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

2424. sz. k. i. 1881. **Hirdetmény.** (40—1.1)

Ezennel közhírré tétetik, miszerint több helybeli B. B. 1702, 708, 414, 1092, 724, 487, 2026, 594, 2541, 2045 és 606. házzámok alatti lakosoknál hátralékos állami és községi adó, és jogilleték fedezése végett lefoglalt többféle butorok, 580 lit. buza, 560 lit. zab, 3 kocsi és 6 drb. szőnyeg tyillim, f. é. **márczius hó 28., 29., 30. és 31-én** d. e. 9 órakor a városház épülete előtt nyilvános árverés utján eladatni fognak.

Kelt N.-Beeskeréken, 1881. évi márczius 3-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

838. sz. 1881. **Árverési hirdetmény.** (39—3.1)

A n.-beeskeréki kir. e. f. tiszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Tripolszky Sándor t.-beesei lakos végrehajthatónak, özvegy Pakai Jánosné, Csányi Rosália végrehajtást szenvedő elleni 90 frtnyi tőkekövetelése és jár. iránti végrehajtási ügyében, özvegy Pakai Jánosné alperesnek végrehajtásilag lefoglalt és T.-Beese község 1169. sz. ljk-vében A. I. 1—6 sorsz. alatt foglalt 4195 frtra becsült fél urb. telkéből álló, Pakai Rosália, Szilágyi Andrásné és Pakai Wietor Gostva Józsefné tulajdonul fölvevett ingatlan az 1881. évi **márczius 29-ik** napján mint első, és **ápril 28-ik** napján d. e. 10 órakor mint második határidőben T.-Beese község házánál megtartandó nyilvános árverésen az 1876. évi 4229. sz. végzéssel már megállapított feltételek alatt eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitézött javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. e. f.

törvényszék telekkönyvi osztályánál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamat nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítottani.

Kelt a nagy-beeskeréki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1881. évi február 16-án tartott ülésében.

A kir. telekkönyvvezető helyett:

Müller József,
kir. segédtelekkönyvvezető.

600. sz. k. i. 1881. **Pályázat.** (41—3.1)

A szerb- és horvát-cseneyi üresedésben levő szülészüni állomás betöltése végett a pályázat ezennel kiíratik.

A választás a szerb-cseneyi községhez fűző folyó év **ápril hó 1-én** d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Ezen állomással 120 frt. évi fizetés van egybekötve és a szokott díjak.

Pályázni szándékozók feihivatnak, miszerint kellően felszerelt kérvényeit folyó év ápril hó 1-ikéig ezen szolgabírósnál benyujtsák.

Kelt Cseneyén, 1881. évi márczius hó 3-án.

Chemér János,
tb. szolgabíró.

Egy rettentő betegség, melytől sok néposztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendtelenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megtámadja az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorultá tesz, s csak a halál szabadít meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem éri, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baja van. Kérdés: Van-e fájdalom, étkezés után érzek-e nyomást és a lehelésnél szorogatást? Sötét kedélyű vagyok-e kisérvé szédüléssel? Sárgás színű-zetűek-e a szemek? Nincs-e fődve a fölkelésnél a nyelv, torok, s a fogak vastag nyálkával, kisérvő a száj rosz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalban vagy a hátgerincben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mint-ha a máj nagyobbodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen van-e színezve, ülepedéssel összekötve, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Étkezés után nincs-e összekötve az emésztés a has fellúvásával, nem okoz-e szeleket és puffogatást? Nem jelentkeznek-e gyakran erős szivdobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de

egyesek egy ideig kiozzák a beteget és igen súlyos betegség hirnökei. Ha e betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnek, száraz köhögést okoz, kisérvé hánytatási kényszerrel. Később piszkos, barna színűetű bőrt okoz, a lábak és kezek hideg verítékek borítják. A mint a máj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumai fájdalmak jelentkeznek és a rendes gyógyítási mód haszatlannak mutatkozik ezen kinos betegség ellen. Igen fontos, hogy e betegség gyorsan és pontosan gyógyíttassék, mindjárt kezésekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő-szervek egészség helyzetbe való visszatérítésére. A betegség „májbetegség”-nek nevezetük és a valódi és legbiztosabb szer ellene a „Shaker-kivonat”, növény-készület, mely Amerikában készül az Új-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegségét tövében támadja meg és az egész szervezetből kirekeszti.

Kapható Nagy-Beeskeréken: **Menczer Lipót,** gyógyszerésznél.

Arad: Rozsinjai M., Csaja Ferd.; — **Budapest:** Török József, gyógyszerész, királyutca 7; — **B-Csaba:** Varságh Bela, Badics E.; — **Debreczen:** Dr. Rothschnek Emil, Vécsey Viktor, Göllt Ferd.; — **Dorozsma:** Kansag Károly; — **Duna-Földvár:** Pap József; — **Eres:** Kurucz János; — **Nagyvárad:** Nyíri György, irgalmasok; — **H.-M.-Vásárhely:** Kis Gyula; — **Högyész:** Tery Imre; — **Jászks-Er:** Mlatz József; — **Karanebes:** Müller J. F.; — **Makó:** Nagy Adolf; — **M.-Kövesd:** Fridly Vilmos; — **Szászsebes:** Reinhardt J. C.; — **Mágos:** Szép Géza; — **Ném.-Czernya:** Rizka Károly A.; — **Nyiregyháza:** Korányi Em.; — **Ujvidék:** Gros-singer K.; — **Oravicza:** Knobloch A. C.; — **Pancsova:** Graff W.; — **Retrozény:** Gerbert Guidó; — **Zimony:** Treitschik Károly; — **Szegeden:** Barczay K., Kovács B.; — **Szabadka:** Szigethy József, Dr. Jocs Károly; — **Szárcsa:** Tanfy Károly; — **Temesvár:** Jahner C. M., város, Hunyady-utca, és Tarczay István; — **Verseez:** Bienerth G., fűszerár. Tulajdonos: **White A. J.;** — nagybani főügynökség Magyar-, Erdély- és Horvátország részére **Török József** gyógyszerész urnál, **Budapest,** királyutca 12. (30—6.4)

3. 103. **Citations-Kundmachung.** (38—2.2)

Am 27. März l. J., um 10 Uhr Vormittag, wird in der Gemeindefanzlei zu **Szerb-Bóka** die der Gemeinde eigenthümlich gehörige, im **Sz. Wofar Potter** gefundene, 250 Zoch Futweide auf 3 nacheinander folgende Jahre im Cicitationswege verpachtet.

Der Ausrufungspreis ist pr. Jahr 1250 fl. und haben die Cicitanten vor Beginn der Cicitation ein 20% Badium zu erlegen.

Nähere Cicitations-Bedingnisse können während den Amtstunden hieramts eingesehen werden.

Sz. Bóka, am 28. Februar 1881.

Das Gemeindeamt.

Pain-Expeller
BORGONYAI
NAGYON JO HÁZISZER.
(246—12.6)

A nagy-kikinda—nagy-beckerek vicinalis vasut jövedelmezősége.

Általánosan ismert dolog, hogy a pangás mely mezőgazdasági terményeink kivitele és értékesítésében beállott, most már alig elviselhető és általánosan érezhető állandó bajnak a kulforrása. Állandó baj ez azért, mert nemzetgazdánk ma már tisztában vannak azzal, hogy Amerikának és az orosz birodalomnak a két óriási területnek versenye, sőt még egy harmadiknak, Ausztráliának is, mezőgazdasági cikkeink árát örök időkre lenyomták és a fogyasztási piacok uralmáról bennünket végleg letaszították.

Ehhez járul, hogy az ipar a csekély kiválnak folytán nem fejlődhetett, sőt még napjainkban is, majdnem országosra, az ipar a mezőgazdaságtól és baromtenyésztéstől elvonulást szenvedett olyanképpen, hogy igen gyakran csakis azon évszakban foglalkoznak az iparral, melyet a mezőgazdasági munkásság el nem foglal. Ezen állapotnak pedig azon körülmény kedvezett, hogy sem derék gazdálkodó osztály, sem pedig az ipar ily viszonyok között nem fejlődhetett.

Szemünk előtt egy nemzetgazdasági körnek lefolyását látjuk, a melyben úgy egyéneknek, valamint egész vidékeknek szükségképpen el kell pusztulniuk, ha csak végre orvoslást nem nyujtunk. E bajokon csak is az olcsó és fokozott termelés és ennek egyik legfőbb tényezője, az olcsó és biztos közlekedési eszközök képesek megsegíteni. Olcsón pedig vízi utak mellett csak az olcsó vasutak szállíthatnak, csak ily vasutak nevezhetők mezőgazdasági vasutaknak és csak ilyenek kepezhetik a külföldön fölmerült gyilkos versenyekkel szemben hazánk mezőgazdasága, ipara és kereskedelmének életét azáltal, hogy a terményeket és azok termelési előfeltételeit kiválóan olcsón szállíthatják.

Olcsó vasutak az utanyag olcsó szállítása által megnyek egyik legnagyobb hátrányán, a jó közutak hiányán is, gyökeresen segíthetnek. Készítményeink és a nyers anyagok vasárképesége ugyanazon mértékben emelkedik, a mely mértékben közlekedési viszonyaink haladnak, az árak értéke ki egyenlítő egymást és oly javak kerülnek a forgalomba, a melyek eddig használhatatlanok voltak, tehát mintegy nem is léteztek, a jobb szállítási viszonyok által eddig figyelemre nem méltott nyers anyagok értékesé válnak és forgalom fog ott támadni, a hol eddig lehetetlen volt.

Valamely birtok vásárképesége négyzetes arányban emelkedik, szállítóképességével és a közlekedés jutányossága az árucikkék árait is nagy területekre szabályozni fogja, és a javított közlekedés által beállott változás végül állandóan gyarapítja a termelést, arányban a vásári viszonyok változása által beállott kereslet emelkedésével. A közlekedés javulásának közvetlen kifolyása első sorban a földjáradék emelkedése leendő, a mi a vasutak mentén lakóknak közvetlenül javára lenne és mely körülmény nem eléggé kiszámíthatólag előnyös, különösen azon birtokosok és közsegekre nézve, kik 4 egész 6 kilométernyi távolságban laknak valamely határvonalonál.

A termelés és eladásnak lehetővé vált kiterjedése, annak magának alakulására szintén igen nagy fontossággal bír, és a közlekedés modern útjára nélkül, a gazdaság főrugói, i. m. tőke, pénz, hitel stb. csak igen szűk határok közé maradnának szorítva. És így a szállítási költségek csökkenése, vagyis a javak forgalmának holt terhe egyenértékű egy megfelelő élő és használható munkaerő kimélessel más egyéb célokra.

Jelenleg a kisebb mezőgazdák épen a külterjes gazdálkodási irány folytán nem veszik számításba terményeik szállításának költségeit, ennél fogva ők határozottan ellenségei is a vasutaknak, minthogy annak hasznát nem látják át, igaz marháikat, melyeket igen rozsoló táplálva, felesleges számban tartanak, majdnem költség nélkül használják úgy saját termelésük, valamint idegen árú szállítására, és minthogy a még fennálló három forduló rendszer a mezőgazdák számára szabó elő egy szabályos szakadatlan munkásságot, ennél fogva természetesen, hogy az idő értéke ez ideig még számításba nem vonatik, s tulajdonképpen még számításba sem jöhet.

A kisebb mezőgazdák — fájdalom, iparosainknak is — évszázadok óta szokása a vásárra utazni, ott alkuszni és árulni, hogy csak azon árt érjék el, a melyet elértek volna akkor is, ha a vevő házukban kereste volna fel, de ez már így van szokásban és csak akkor lehet másként, ha a javított közlekedés ellenállhatatlan lefolyását tapasztalni fogják, az adás-vevés helyben fog megtörténni stb., ha a szállítás vasuton fog eszközölni.

Az első rangú vasutak nem voltak alkalmasak a mezőgazdaságnak azon lényeges, sőt igen fontos lendület adni, azaz, hogy a vevőt a termelő ajtaja elé hozzák, az állomások sok helyt igen távol vannak a tulajdonképeni termelő területektől, a kocsi utaink általában a legrosszabb és rendetlen, természetesen állapotban vannak, a mezőgazdaság belterjesen legkivált képtelen volt ez

ideig fejlődni és így a vasutak befolyása ugyan elég hosszú, de azért mégis aránylag igen csekély térre szorították, és azon területek, melyeknek a modern közlekedés ezen eszköztől nélkülözniük kelle, nemzetgazdaságilag még inkább tönkre jutottak.

Nagykereskedők, fuvarosok, hajótulajdonosok kezdetől fogva ellenségei voltak a vasutaknak mi igen természetesen, azonban ilyen személyes érdekeknek nem lehet fontosságot tulajdonítani, hanem azon vidékek nemzetgazdasági fejlődését kell szükségképp szem előtt tartani, a melyet valamely vasut átszel.

Azt mondják, hogy a kisebb mezőgazda a vasut által keresetének egy részét elveszti, mert azon fuvarok, melyeket jelenleg igásaival végez, akkor elesnek. Erre azt feleljük, hogy ezen fuvaroknak szükségképp el is kell esniük, mivel épen ezen költségfelhalmozást, a melyet a holt teher szállítása okoz, a fogyasztó viseli, a nélkül, hogy a termelőnek ebből valami haszon jutna, vagy valamely más nemzetgazdasági előny háromulna bejöle.

Ha azonban a mezőgazdaság és baromtenyésztés belterjes irányban fog haladni, kevesbül az igás barmok száma és gyarapodni fognak hasznos állataink, és ez utóbbiak gondozása és utanjárása annyi időt fog igényelni, hogy a jelenleg hasznonélküli fuvarok maguktól elesnek.

Tehát az egyes birtokosok úgy, mint közsegek is csak célszerűen vezetett jövedelmező és olcsó közlekedési utak előállítására nyithatnak maguknak bizonytalan földművelési termelésük mellett még más biztos és jövedelmező keresetforrást és értékesíthetik birtokaiknak oly termékeit is, melyek eddig értéktelenül heverték helyeiken; vagyis: egy olcsó, helyi érdekű vasut lehet azon emeltyű, mely megnyeknek megadja azon lendületet, melyen mezőgazdaságunk, iparunk és kereskedelmünk virágozni indulhat.

Rége belatta ezen állításunk igazságát N.-Beckerek városa, s már évtizedek előtt tett lépéseket egy ily helyi érdekű vasut létesítésére. Fáradozásai eredménytelenül maradtak, mert nem találták meg azon irányt, mely mellett ily helyi érdekű vasut kiépítése létesíthető lett volna, másrészt azon téves nézet uralkodott, hogy csak oly vasutak lehetnek jövedelmezők, a melyek országos forgalmat közvetítenek, vagy melyek legalább is két ily országos forgalmú pályát kötnek össze. Dániel Ernő N.-Beckerek városának országgyűlési képviselője volt az, ki a közúti statisztikai adatokat vévén szemügyre, belátta, hogy ezen vállalat csak akkor vezet eredményhez, ha mentől több az érdekelt; így tehát az eredeti egyenes iránytól eltérve, több oly közseget vont a vállalatba, melyek hozzá járulása által, mint látni fogjuk, fáradozásai eredményre vezettek.

Egy Nagy-Kikindától Beckerekig terjedő vasutvonal előmunkálataira Karlova, Beodra, Török-Becse, Franyova, Kumán, Mellencze és Ellemér közsegek érintésével, az engedély Dániel Ernő országgyűlési képviselőnek meg is adott. E vasutvonal, melynek hossza 70.2 kilométer (9.25 mrtföld.), a nagy-kikindai indóháztól kiindulva egyenes irányban halad Török-Becsig, innen Mellenczeig tesz ugyan némi kerületet, de ezen kerület — tekintve véve a Tiszaváti összeköttetést, a közbeeső közsegek munkás lakosságát és a nagy kiterjedésű virágzó mezőgazdálkodást — számba nem vehető Mellenczétől a vonal Ellemér érintésével egyenes irányban halad Beckerekig.

Az előmunkálatokra meglevén az engedély, a létesítő bizottság gr. Karátsonyi Guidó elnök és Dr. Demkó Pál alelnöke alatt megalkult. Az előmunkálatokat, melyre 5000 forint megnyek hazaifas képviselőtestülete szavazott meg, Molnár Mihály mérnök, városunk szülötte végezte, ki fáradozásaiért mit sem kívánva, a fentebből összegből 1000 frtot a társulat részére megtakarított.

Az előmunkálatok alapján az összes építési és felszerelési költségek részletes kimutatása a következő pontozatokra terjed:

1. Előmunkálatok és építési vezetés	27750 frt
2. Kisajátítás	42080 "
3. Alépítmény	265300 "
4. Felépítmény	696980 "
5. Épületek és gépészeti felszerelés	73090 "
6. Pálya elzárás, intő táblák	2775 "
7. Távirtd és jelzők	12025 "
8. Felszerelés, burtozat és üzleti berendezés	27750 "
9. Forgalmi eszközök	83250 "
Összesen	1231000 frt

Tehát a nagy-kikinda—beckerek vasutvonal kiépítési és felszerelési összes költsége 1,231.000 frt.

Ezen összegből kötelező alírások utján fődözve van:

1. A nagy vasúti bank	410000 frt
2. Az állam	300000 "
3. A megye	150000 "
4. Török-Becse	40000 "
5. Mellencze	40000 "
Átvitel	940000 frt

Athozat	940000 frt
6. Nagy-Beckerek	30000 "
7. Franyova	30000 "
8. Kumán	25000 "
9. Karlova	20000 "
10. Gróf Karátsonyi Guidó	40000 "
11. Gf. Karátsonyi Fer. és László	40000 "
12. Bischitz János	10000 "
13. Rohonczy Gida	7000 "
14. Dániel Augustus	5000 "
15. Gróf Csekonic Endre	5000 "
16. Özvegy Bobor Róza	4000 "
17. Pap Simon	2000 "
18. Öz. Balas-Lászlóffy Mária	2000 "
19. Milko Vilmos és fia	1000 "
20. Ronay Alajos	1000 "
21. Solymos Gusztáv	1000 "
22. Dr. Demkó Pál	1000 "
23. Tallian Béla	200 "
24. Urban Andor	500 "
25. Róza Ferencz	400 "
26. Sloboda Mihály	300 "
27. Hadfy Dóme	200 "
28. Steingaszner Kálmán	200 "
29. Várady Mihály	200 "
30. Dr. Tószogi Aladár	200 "
31. Bergl Armin	200 "
32. Istvánffy Istvan	100 "
33. Iszakovits Milan	100 "
34. Babics József	100 "
35. Dániel Ernő	5000 "
36. Petrovits Milan	100 "
37. Kulifay Lajos	200 "
38. Molnár Mihály	200 "
39. Fischer és Lövy	200 "
40. Krisztics Janos	200 "
41. Dr. Stassik Ferencz	100 "
42. Dr. Grandjean József	100 "
43. Kupuszarovits Miklós	200 "
44. Pulay Román	300 "
45. Dimitrievis György	200 "
46. Nikolics Athanasz	200 "
47. Reizer Lipót	100 "
48. Rankovits Istvan	100 "
49. Létmányi Nándor	100 "

Összesen 1174000 frt

Tehát hiányzik még 57.000 frt. Ha tekintetbe vesszük, hogy N.-Beckerek város polgárai még alig járultak az aláírához, melyen meg vagyunk győződve, hogy e hiányzó összeg is mentől előbb együtt leendő; mert méltán feltehető, hogy a vállalat a befektetési tőke megfelelő 6% kamatján kívül még bőseges fölöslekedőket is fog a részvényeseknek nyujtani.

Merjük remélni, hogy ezen fellevésünket az itt következő sorok teljes mértékben igazolni fogják.

Hogy a tervezett pálya várható jövedelmezőséget ki lehessen mutatni, mindenekelőtt azon forgalom nagyságát szükséges meghatározni, mely ezen pályán ki fog fejlődni.

Miután azonban minden vasut nem csak hogy meglevő forgalmát emeli évről évre, hanem létesülése által bizonyos forgalmat egész újonnan idéz elő; a várható vasúti forgalom meghatározásánál tulajdonképen azon forgalmat kellene szem előtt tartani, mely a tervezett vasuton körülbelül 8—10 év lefolyása után fogna mutatkozni.

A jelen vasúti tervezetnél ez eljárás nem követhető azért, mivel kivételhez csak úgy nyerhető meg a szükséges pénzösszeg, illetőleg csak úgy érhető el az érdekeltel áldozatkész-sége, ha a befektetési költségek megfelelő kamatoztatása már az első forgalmi éveken lehetővé válik. Így tehát a jelen esetben nem a pálya későbbi forgalma, hanem az első normalis üzletében várható forgalom kepezhető kiválólag a vizsgálódás tárgyát.

Mert ha kitüntethető az, hogy az első normalis üzlet forgalma, illetőleg jövedelme a pálya kivételhez szükségeltető tőke kívánt kamatoztatását lehetővé teszi, akkor a vállalat sikeres keresztülvitelének lehetősége és annak megfelelő jövedelmezősége minden időre be leendő bizonyítva, annál is inkább, mert, miként előbb említve volt, a pálya forgalma a későbbi üzletekben rendszeresen növekszik, tehát a jövedelmezőség is csak nagyobbodhatik.

Minden vasúti tervezetnél azonban a legnehezebb feladatok egyike a tervezett pálya várható forgalmát előre s megbízhatóan kimutatni.

Ezen nehézség leginkább onnan származik, hogy az illető vidék helyiségeinek egymásközti úgy mint átmeneti forgalmáról igen bajos megbízható statisztikai adatokat szerezni. Ezen kedvezőtlen körülmény általánosságáigazolja azon bizalmatlanságot is, mely a vasúti tervezetnek az illető vidék forgalmára vonatkozó kimutatásait, és e kimutatásokra alapított számításait kísérni szokta, és a mely bizalmatlanság már igen sok esetben a legéletrevalóbb eszme vagy tervezet gyakorlati kivitelét is megakadályozta.

Jelen tervezetnél azonban az itt felhozott nehézségek már el vannak hárítva, mert a kikinda—beckerek vasut vidékének rendes forgalmi viszonyaira a legszorgosabb és lelkiismeretesebb kutatások és főljegyzések történtek. Mindazonáltal még mindig fenn forog

itt azon kérdés: vajlon a jelenlegi rendes évi forgalomból mennyi fog mindjárt az első normalis üzletében a tervezett vasutvonalra átmenni?

Tapasztalt szakférfiak a helyi érdekű vasutak tervezésénél rendszeren feltételezni szokták, hogy valamely helyi érdekű vasut már első normalis üzletében is a még építetése előtt főnállott közúti teherforgalom nagyságával egyenlő nagyságu teher forgalommal fog birni, e mellett azonkivül föltételezik azt, hogy a vasúti személyközlekedés kétszer sőt háromszor oly magasra fog rugni, mint a milyen a közutakon észleltett.

Az ily feltételezés a helyi érdekű vasutak üzleténél tett eddigi tapasztalások szerint csekélyebb eltérések mellett többnyire cél-szerűnek bizonyult, a mennyiben az új vasut forgalma, csak a legrikább esetben volt csekélyebb az ily formán feltételezetté. Mi a jelen esetben is a fentebb körvonalozottal jóval kedvezőtlenebb feltételből indulunk ki, és a várható forgalom nagyságát oly biztos alapra állítjuk, mely minden felmerülhető kételyt képes lesz eloszlatni.

Mint fentebb említém, a tervezett vasut vonal vidékének teher és személy forgalmára pontos főljegyzések történtek. E szerint a teherforgalomra esik 2,400,000 vammázsa nyersszállítvány, s mintegy 20,000 személy. Nem fog itt t. i. a tervezett vasutnak várható személy- és teherforgalma az első normalis üzletében még oly nagynek sem fölvétetni, mint a milyennek a vasut vidék rendes évi forgalma fentebb kimutatott, mivel jól tudjuk, hogy ennek egy része a vízi szállításra esik, hanem a teherforgalomnak csak felét vesszük, mint oly forgalmi mennyiséget, mely már az első évben igénybe fogja venni a vasutvonalat.

A személy forgalomnak is jelentékeny reductióját találtuk szükségesnek, már azért is, mert hazánk lakosságának aránytalanul nagy részét a földműves-osztály teszi ki, már pedig ez osztály a vasutak személyforgalmához, kivéve a vásáros napokat, és az aratási időszakot, nem nagy contingenst szokott szolgáltatni. Azonkivül figyelemre méltó még azon körülmény is, hogy még a közúti forgalom fentebb kimutatott nagyságát legnagyobb részét a szomszédos közsegek egymás közti forgalmi adja ki. Ezen közúti forgalom nagy részben a vasut megnyitása után is fenn fog maradni.

Feltételezhetjük tehát, hogy 1,200,000 vammázsa áru és 20,000 személy fogja a tervezett vasut első normalis évi forgalmát képezni és a további számítások alapjául is csak ennyi fog fölvétetni. A különféle állatok, továbbá mállhák, kocsiok stb. ef. szállítása itt nem lesz külön részletezve, hanem a tapasztalás által kimutatott alapon az ezek által képviselt forgalom fejében a személyszállítás utáni bevételek 10%-át vesszük majd később számításba.

E szerint tehát, hogy a tervezett vasutnak az első normalis üzletében várható előbb kimutatott 1,200,000 mázsa küldött vagy érkezett áru, és 20,000 elindult vagy érkezett személyből álló forgalmi nagysága nem túlzottan, hanem inkább igenis szerény határokat közt lett fölvéve, még az is kénytelen belátni, ki a vasut vidékének kedvező viszonyait csak megközelítőleg ismeri.

Tekintve azonban ama fontos körülményt, hogy a vasut várható forgalmi nagyságán alapul minden további számítás és nagy épen e pont körül mérülhet föl egyuttal a legtöbb kétely is; nem lesz fölösleges — még mielőtt a fentebbi adatokra tovább építenék — egy oly módózatra is utalnunk, mely a helyi érdekű vasutak várható forgalmi nagyságát részben a vasúti vidék forgalmától egészen függetlenül és pedig elfogadható pontossággal határozza meg. E módózat hasonló esetekben európai híri szaktudósok által általánosan alkalmazásba vétett.

Hosszas észleletek és pontos statistikai adatok gyűjtése által ugyanis jelyes technikai szakférfiak kimutatták azon arányt, melyben a francia- és németországi fő- és mellékpályák évi személy és teher szállításának nagysága azon lakosság számához viszonylik, mely az illető vasut állomásainak közlebe fekvő közsegekben található; azaz kimutatták azt, hogy a vasut vonal állomásai mellett közvetlen fekvő közsegek minden egyes lakosára a pályán elindult vagy érkezett utasok évi összegéből hány személy, és a ugyanazon pályán érkezett vagy el-küldött áruk évi összegéből hány tonna illetőleg vammázsa esik.

Az ily módon nyert eredmények természetesen különbözők voltak a szerint, a mint az illető vasutvonal vidéke különböző nemzetgazdasági és termelési viszonyokkal bírt, mindazonáltal ezen különbözések oly szűk határok között mozgogtak és összességükben oly egybevágó általános mennyiségeket tüntettek ki, hogy ezen eredmények egy újonnan tervezendő vasútpálya várható forgalmi nagyságának meghatározásánál még mindig elfogadható pontossággal alkalmazhatók.

A legtöbb francia vaspálya üzleténél például tapasztaltatott, hogy az egy éven át szállított személy és áruk összegéből az állomások mellett fekvő közsegek minden egyes lakosára: 8 egész 18 utas, és 56 egész 120 vamm-

mázsa áruszállítvány esik tehát átlagosan minden egyes lakosra évenként 18 utas és 88 vammázsa áru szállítvány. A németországi mellékpályák üzleteredményei megközelítőleg szintén ily számokat tüntetnek föl.

Miután tehát a tervezendő vasut állomásai közelében fekvő községek lakosságának száma minden vidéken könnyedén és biztosan kitudható: egy tervezetben levő vasut várható évi forgalmának nagyságát — az új vasut helyi viszonyaihoz hasonló helyi viszonyokkal bíró pályák eredményeit vévén szemügyre — ez alapon nem lesz többé nehéz meghatározhatni még olyanok sem, ki a vasutvidék forgalmát részletesen nem is ismeri, vagy az azokra vonatkozó adatokba nem helyez teljes bizalmat.

Ezen itt fölhozott módozat alkalmazása által a kikinda-beckerekeli vasut fentebb feltételezett várható évi forgalmi nagyságáról szintén lehetne tájékozást szerezni. Mielőtt azonban ezen alapon számítani, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a jelzett külföldi pályák üzleténél tapasztalt arány felállítására az illető pályák későbbi üzletvéneinek eredményei (8—10 évvel a megnyitás után) szolgáltak alapul.

Ha tehát a fentebbi arányokat a jelen kérdéses pályára akarná valaki alkalmazni, akkor szintén csak azon forgalom nagyságára vonhatna következtést, mely ezen pályán 8—10 üzlet év után várható.

Igy például, ha a kikinda-beckerekeli vasut tervezett állomásai mellett levő községek lakosságának száma — nem számítva bele a két végállomást — 40.000 lélekre rugó összes száma a francia vaspályák közép arány számával, — tehát 13 utas és 88 vammázsa teherszállítványi számmal — szoroztatnák, ezen vasut várható forgalma évenként: 520.000 utas és 3.520.000 vammázsa teherszállítványt mutatna föl. Oly mennyiségek ezek, melyek fentebb alapul felvett számokkal össze sem hasonlíthatók, természetesen, mert ily jelentékeny forgalomra az első üzleti években nehezen lehetne számítani.

A jelen vasut tervezeténél tehát minden ellenvetés elkerülése végett a legkedvezőtlenebb számokat vesszük, szóval azt tételezzük föl, hogy a n.-kikinda-beckerekeli vasut tervezett állomásai közelében fekvő községek minden egyes lakosára az első normális üzletévben csak 3 utas és 40 vammázsa teherszállítás esik.

Ezen arányok számításba vételével a tervezett vasut első normális üzletévének várható forgalmi nagysága — ha a kikinda-beckerekeli vasut tervezett állomásai mellett fekvő községek lakosságának összes számát ismét $40.000 \times 6 = 120.000$ utas és $400.000 \times 40 = 1.600.000$ vammázsa teherszállítás.

A mint látható még ezen eredmény is mindig kedvezőbb mint azon összeg, melyet

fontosabb vasut várható évi forgalma gyanánt fölvetünk, miből mindenki azon meggyőződést merítheti, miszerint ama fölvetel még a legmostohább helyviszonyok közt sem túlzott s így egészen megbízhatólag lesz használható a további számítások alapjául.

Különbön a mi helyi érdekű vasutaink várható személyforgalmára nézve a külföldi vasutak legkedvezőtlenebb eredményei sem vehetők biztosan fel, mert mint már említettük, országunk lakosságának túlnyomó földmives része csak gyéren veszi vasutainkat igénybe. Innen magyarázható meg az általunk előbb számításba vett aránytalanul csekély szám, ugymint hazai vasutaink személyforgalmánál általában tapasztalható kedvezőtlenebb eredmények is.

Ha már a tervezett vasut várható első normális üzletévi forgalma meg van határozva, szükséges kideríteni egyúttal azon pályahosszat, illetőleg azon mértföld mennyiségét is, melyet ezen forgalom összesége befut. Ezt könnyen meghatározhatni, ha ismeretesek az összes forgalomnak azon egyes részei, melyek külön-külön az egyes állomásokra esnek. Szorozván ugyanis minden egyes állomásnak külön-külön összesített évi forgalmát, azon állomásnak a csatlakozási ponttól való mértföldekben kifejezett távolságával, és osztván az egyes szorzatok összegét az egész pályához tartozó mértföldtel, nyerjük az évi forgalom súlypontjának a csatlakozási ponttól való távolságát, vagyis azon pályahosszat, melyet az összes forgalom befut.

Ha most a n.-kikinda-beckerekeli vasutat illetőleg számításunk alapjául a már előbb fölemlített statisztikai adatokat vesszük, akkor kitűnik, hogy e vasut összes forgalmának súlypontja a csatlakozási ponttól mintegy 7 mértföld távolságra esik, vagyis a pályához tartozó mértföld részét futja be.

Miután tehát az említettek szerint a kérdéses vaspályára összes évi forgalma úgy, mit az ezen forgalom által igénybe vett átlagos pályahossz már ismeretes a vaspályára várható évi bruttó jövedelme is — ha t. i. a használatba veendő fuvarberek ösmeretei — azonnal kiszámítható.

A fuvarberekét illetőleg általában ösmeretes már a mellékpályáknak nyújtott azon előny, hogy jóval magasabb szállítási árszabást használhatnak, mint a milyen az elsőrendű vaspályáknál meg van engedve, miután az utóbbiaknál az átmeneti kereskedelmi forgalom és egyéb nemzetgazdasági érdekek emelése tekintetéből a lehető legalacsonyabb árszabások használata elkerülhetlenül szükséges. Ezen indokok egy — csupán csak az öt körülölelő vidék forgalmának közvetítőjeül szolgáló — helyi vaspályánál nem veendő annyira tekintetbe, annál kevésbé, mert az ily helyi érdekű

vaspályák befektetési — állami kamatbiztosítást nélkülöző — tőkétik rendszeren csakis magasabb szállítási árszabások használata által kamatoztathatják megfelelőleg.

Nem csodálható tehát, ha a kormány már hazánk ily vaspályáinál is magasabb fuvarberekét engedélyezett, mint a milyenek az elsőrendű vasutvállalatoknál alkalmazásban vannak.

Igy engedélyeztetett a személy-szállításra mértföldenként:

I. osztályban	40 kr.
II. „	31 „
III. „	22 „
IV. „	13 „

A teherszállítványokra pedig vammázsa és mértföldenként $2\frac{1}{2}$ —5-ig.

Az arad-körösvölgyi, bánréve-füleki és bánréve-nádasdi mellékpályáknál a személy-szállítási fuvarbér mértföldenként 26-52 kr., a teherszállítási pedig 2-5 kr. mázsa- és mértföldenként.

Nem fogna tehát semmi nehézségbe ütközni az sem, ha a jelen vaspályára üzleténél is az előbb említett pályák árszabásaihoz hasonló magassági fuvarberek alkalmaztatnának.

Miután azonban előreláthatólag a vaspályánál is minden lehető elfognak követni és kell is, hogy elkövessenek arra nézve, hogy már az első normális üzletévben a vidék forgalmát a vasútvonal használatára tereljék: bizonyára a legalacsonyabb árszabásokat fogják már kezdetben is alkalmazni, ezért a további számítások alapjául egy oly alacsony árszabást alkalmazunk, mely minden eshetőséggel számol és minden ellenvetést feleslegessé tesz.

E célból indulva ki a kérdéses vaspályára személyszállítási árszabásánál személyenként és mértföldenként — tekintettel a túlnyomó számú IV-ik osztályú utazóra — átlagosan 20 kr. o. é., a teherszállítványokra nézve pedig vammázsa és mértföldenként 2 és fél kr. fuvarbér határozatát.

Ha tehát ezen igen szerény határok közt tartott és más hazai vasutaink átlagos fuvardíjainál alacsonyabb átlagos árszabást vétetik számításba, akkor a kikinda-beckerekeli vasut várható első normális üzletévi bruttó bevétele leend:

a) 20000 utas után mértföldenként 20 kr-ával számítva és az átlagosan befutott 7 mértföld pályahosszra vonatkoztatva 28000 frt

b) Különböző állatok, kocsik, kézimálya stb. szállítása után tapasztalatilag a személyszállítástól befolyt összeg circa 10 százalékat véve 2800 frt

Átvitel 30800 frt

Athozat 30800 frt
c) 1.200.000 vammázsa teherszállítvány után mértföldenként $2\frac{1}{2}$ kr-ával számítva és az átlagosan befutott 7 mértföld pályahosszal véve tekintetbe 240000 frt

összesen 240800 frt

Ezen bruttó bevétel összege — miként a fentebbiekből kitűnik — mindazon tényezők tekintetbe vételével lett meghatározva, melyek a pályá forgalmának nagyságára és így jövedelmének összegére kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak. A kimutatott nyersbevételi összeg tehát oly minimumot képvisel, a melyre minden viszonyok közt számíthatunk.

Ha tehát a várható évi nyersjövedelem nagysága ismeretes, könnyedén meghatározható a kérdéses pályá első normális üzletévének tiszta jövedelme is, mihelyt a kezelési költségek összege tudva van.

A kezelési költségek mértföldenkénti összege egyik vicinális vasutnál sem haladja meg a 10.000 frtot; tehát számításunk alapjául a legkedvezőtlenebb összeget a 10.000 frtot vesszük mértföldenként, mely a kikinda-beckerekeli 9% mértföld hosszúságú vasutvonalra kikérítve 100.000 frtot tenne ki.

Meghatározva levén tehát a pályának kezelési költsége is, az első normális üzletév tiszta jövedelme szintén ismeretes leend, ha ezen összeg a bevételből levonásba hozatik.

A bevétel fentebbi számításunk szerint 240800 frt

A kezelési költségeket 100000 „

levonván marad 140800 frt

mint a nagy-kikinda-beckerekeli vasut első normális üzletévének tiszta jövedelme.

Ha ezen összeget a pályá előállításai és berendezési költségeivel összehasonlítjuk, kitűnik, miszerint már az első üzletévben a befektetett tőkének 10%-át meghaladja.

Ennél csekélyebb kamatoztatás, miután itt már minden kedvezőtlen eshetőség lehetőleg tekintetbe vétetett, alig képzelhető. Ha a vasut vidékének nyers terményei az ipar- és kereskedelem fejlődése folytán nagyobb mértékben értékesíthetők, illetőleg forgalomba hozathatókka lesznek; a nagy-kikinda-beckerekeli vasut jövedelmességére oly arányokat érhet el, melyek minden eddig nálunk a vaspályák üzleténél elért e nembeli eredményeket fölül fognak múlni, s melyek a jelen tervezetben részletezett vállalatot méltán fogják hazánk legjövedelmezőbb vállalatai közé helyezni.

Megvagyunk győződve, hogy sikerülni fog e vállalat létrejötte által elosztani azon mély pessimismust, mely ezen vállalat életrevalósága ellen nálunk lábra kapott. Csak e mellett leszünk képesek a jó közlekedési utakat nélkülöző megyénket az ipar- és kereskedelem áldásdús körébe vonni.

Létmányi Nándor.

hetem
Plets Fer.

He

L—
láng a ka
tavasz. E
Talan az
mezők ö
Talan a v
sokára u
Nem iboly
lapok „er
Konstantin
Párisból,
dekes Bal
dik. Török
szemet ne
lovat vás
hangon fe
„megverek
S Európa
szedett ho
dik, jó szá
rőkországo
— bugnak
diplomaczi
ben közös
Mintha es
láng csap
Mire a
szellő enyh
Félszigeten
hadi lobogó
Törökország
Hiszen
mok, hogy
görög hábor
kán minden
Szerenc
teg ember.
Nagyot rug
is! Czernagó
jó Istennek
ember fogam
torzult, —
a hatalmas s
küje alul, s
mályosodik.
már csak dir
Minden
kaszt. Most
verét.
És Európa
szág se rest
Hellas határa
Mert átko
Európa mind
népbe. Azzal
gal pár száza
kességes bod
ban, de tényl

Kiss József

Ág

Táblabíró volt
Kicsi telkét,
S mióta az or
Folytatja az
Van egy pör
Éppen úgy m

Furcsa pör az
Aki hallja, m
El is mondja
S nincs kitől
„Jó Ágota, az
Nagy kereszt

Régesrég volt
Panaszt tenni
„Kertem alatt
„Rontja-bontja
Gyilkos Körös
Fékezze meg

Össze is ált a
Hogy a Körös
Dikciótak ant
Fennmaradt a
De a Körös to
Részét hasogat